

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de geçmiş dönemlerde yaşanan depremler; deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrasında yapılması gerekenler konusunda hem kamunun hem de devletin gerekli önlemleri almadığını göstermektedir. Buna karşın dünya örnekleri tedbirlerin alınması durumunda ölüm ve yaralanmaların çok azaltılabileceğini göstermektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş merkezli 11 ilde yaşanan büyük deprem Türkiye’nin depremlere hazır olmadığını ve tedbirsizliğin yüzbinlerce insanın yaşamını tehdit ettiğini bir kere daha göstermiştir. Milyonların yaşadığı İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropollerde ve tüm büyükşehirlerde deprem tedbirleri için acil eylem planı uygulanmalıdır. Kırsal bölgelerde ise altyapı ve erişim için özel bir program hayata geçirilmelidir. Bu bağlamda depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaralanma ve engelli kalma durumlarının azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’nin ve özellikle bazı bölgelerinin/illerinin deprem riski yüksek olduğu tarihsel ve bilimsel olarak ortaya çıkmıştır. Bingöl, Muş, Van, Erzurum, Erzincan, İstanbul ve Çevresi, Maraş ve çevresi başta olmak üzere son yüz yıl içerisinde deprem yaşanmayan ve depremlerin tekrar etmediği bir bölge neredeyse yok gibidir. Van ilinde yaşanan Erciş (1941), Çaldıran (1976), Van (2011) depremleri ilin, depreme yönelik politikasının olması gerektiğini göstermektedir. Aynı şekilde özellikle metropol kentlerdeki deprem riskinin yaşanan acı tecrübelerle rağmen dikkate alınmadığı gereken politika değişikliklerinin yapılmadığı görülmektedir. 6-7 şiddeti üzerinde yaşanan Adapazarı, Erzincan, Niksar-Erbaa, Tosya-Ladik, Bolu-Gerede, Varto, Karlıova, Gönen, Gediz, Yenice, Lice, Erzurum, Çaldıran, Erzincan, Ceyhan, Gölcük, Düzce, Van, İzmir, Maraş depremlerinin saniyelerle ifade edilen süresi yüz bine yakın yurttaşın ölümü ve yüz binlercesinin yaralanması ile sonuçlanmıştır. 6 Şubat 2023

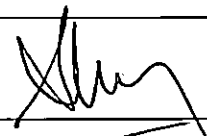
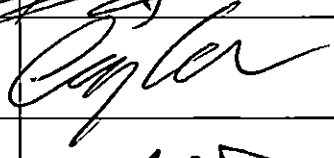
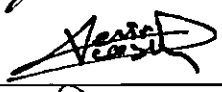
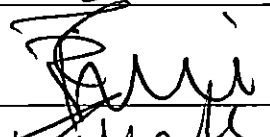
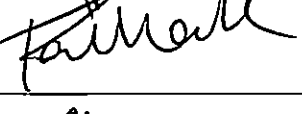
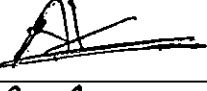
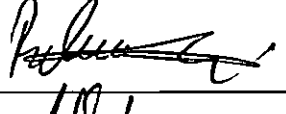
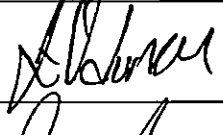
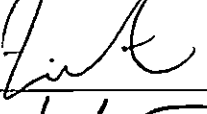
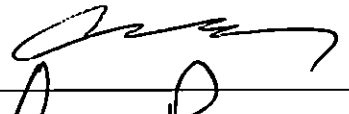
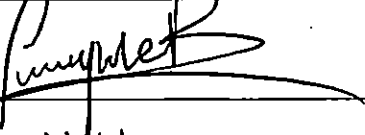
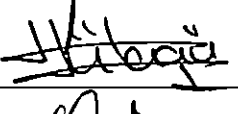
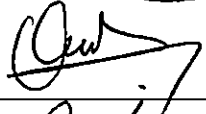
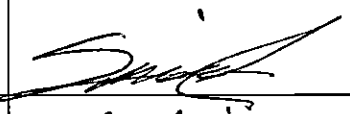
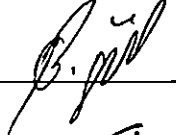
depreminin üzerinden 6 ay geçmesine rağmen deprem sonucu evsiz barksız kalan, yakınlarını kaybeden, kendisi yaralanan ve engelli kalan yurttaşların yaşadığı sorunlara kalıcı bir çözüm bulunamamıştır. Depremde evleri yıkılan yurttaşların bir kısmının halen prefabrik evlerde ve çadırlarda kalmaktadır. 17 Ağustos 1999 yılında İstanbul ve Düzce Depremlerinin sonuçları esas alınarak bir deprem politikası geliştirilememiştir. Resmi verilerle 50 binden fazla kişinin saniyeler içinde yaşamını yitirdiği, milyonlarca kişinin ömür boyu etkisinde kaldığı 6 Şubat Depremi sonrasında da deprem riskinin devam ettiği, kalıcı bir dönüşüm politikasına dönülmediği, insanların yaşamlarını yitirmemesi için tedbirlerin alınmadığı görülmelidir.

Depremler önlenemediğine göre deprem durumunda alınabilecek önlemlere odaklanan politikalara öncelik verilmelidir. Yüzde 98'i aktif ve farklı deprem kuşakları üzerinde yer alan bir deprem ülkesi olarak Türkiye'de, birçok başlıkta deprem riskleri yüksektir. 30 Büyükşehir dışında kalan köylerde zorunlu deprem sigortası bulunmamaktadır. Türkiye genelinde binaların tasarımı, malzeme seçimi ve kullanımı açısından birçok risk artarak devam etmektedir. Birçok şehirde acil yıkılması gereken veya yıkım kararı alınmış olmasına rağmen yıktırılmayan on binlerce bina ve yapı mevcuttur. Bu duruma rağmen "İmar barışı" adı altında deprem risklerini arttıran bir uygulama hayata geçirilmiş ve imar planları kâğıt üzerinde kalan metinlere dönüşmüştür. Son İstanbul (2019), Elazığ (2020), İzmir (2020) ve Maraş (2023) depremlerinin yeniden hatırlattığı "toplanma alanları sorunu" çözülmüş değildir. Ayrıca bu depremler Türkiye'nin deprem sorununun kalıcı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Depremlerde can kayıpları ve yaralanmaların önemli bir nedeninin yapı kalitesizliği ile ilgili olduğu bilinmektedir. Kar ve rant hırsı ile hızlı bir şekilde betonlaşarak dönüşen kentlerde olası bir deprem öngörüsü dikkate alınmamıştır. Büyük toplu konut projelerinde ve kentsel dönüşümlerde deprem riski göz ardı edilmemelidir. Depremlerde yaşanan can kayıplarının ve yaralanmaların önemli bir nedeni de ilk 72 saat içerisinde müdahalenin yetersizliğine bağlı risklerin yüksek olmasıdır. Özellikle nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu merkezlerde acil müdahale ekiplerinin hazırlıklı oluşu ve gerekli eğitimlerden geçirilmiş olması can kayıpları ve sakatlanmaların daha az olmasına imkan sağlamaktadır. Kentlerde altyapı, toplu ulaşım, yangından korunma gibi sistemler, deprem riski öngörüsüyle inşa edilmelidir. Yurttaşların deprem farkındalığı ve kendilerinin almaları gereken önlemler hakkında bilinçlendirilmesi için de gerekli girişimler başlatılmalıdır.

Depremlerde can kayıplarının, yaralanma ve engelli kalma durumlarının daha az yaşanması, maddi ve manevi kayıpların önlenmesi için gerekli tespitlerin ortaya konulabilmesi, gerekli

girişimlerin başlatılması ve yasal değişiklik ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	ALİ BOZAN	MERSİN	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	TUNCER BAKIRHAN	SİİRT	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	